

From: Elias Aarnio <elias.aarnio@effi.org>
Sent: lauantai 25. tammikuuta 2025 0.11
To: oikeusministerio_om.fi
Subject: VN/26120/2023; Electronic Frontier Finland - Effi ry; T4A1; Lausunto
Attachments: Kuvakaappaus - 2025-01-25 00-00-50.png

Hei,

Lausuntopalvelu.fi:ssä oli tekninen vikatilanne juuri kun olin jättämässä Effi ry:n lausuntoa ennen vuorokauden vaihtumista, ks. oheinen ruudunkaappaus.

Alla lausuntomme asiassa Arviomuistio viranomaisia koskevista seuraamuksista tietosuojalainsäädännön rikkomisesta VN/26120/2023

Electronic Frontier Finland - Effi ry on vuonna 2001 perustettu kansalais- ja asiantuntijajärjestö, joka puolustaa perus- ja ihmisoikeuksia digitaalisessa toimintaympäristössä. Tarkastelemme tietosuojalainsäädäntöä erityisesti kansalaisten tietosuojan ja perusoikeuksien näkökulmasta.

Effin näkökulmasta tietosuojan toteutumisessa viranomaistoiminnassa on merkittäviä puutteita tietosuojan perusteista alkaen.

Muutamia esimerkkejä:

Lokakuussa 2023 Effi pyysi tietoa tietosuojavaltuutetulta siitä mitkä Suomen kunnista olivat ilmoittaneet tietosuojavastaavistaan tietosuojavaltuutetulle. Ilmoitusvelvollisuus on säädetty EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (GDPR) 37 artiklan kohdassa 8. Tietosuojavaltuutetun vastaus sisälsi vain ne ilmoitukset joissa mainitaan sana "kunta". Saamassamme vastauksessa on mainittu 90 eri kuntaa. Tällä hetkellä Suomessa on Kuntaliiton mukaan 308 joista 108 nimittää itseään kaupungiksi. Jäljelle jää siis 200 kuntaa. Tietosuojavastaavalta saadun aineiston mukaan siis yli puolet Suomen kunnista, jotka eivät ole kaupunkeja, on jättänyt noudattamatta tietosuojalainsäädäntöä perustasolla.

Suuressa osissa kuntia ei myöskään ole noudatettu tietosuojavastaavan riippumattomuusvaatimusta josta on säädetty yleisen tietosuoja-asetuksen Artiklan 38 kohdassa 6. Usein tietosuojavastaava on kunnan tietohallintojohtaja. On selvää että sama luonnollinen henkilö ei voi sekä päättää tietotekniikkaan järjestämisestä ja vastata siihen liittyvistä tietosuojakysymyksistä riippumattomasti.

Poliisin kyky tunnistaa ja tutkia tietosuojalainsäädäntöön liittyviä

rikoksia on vajavainen. Esimerkiksi vuonna 2023 tehty rikosilmoitus siitä että oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluva viranomainen ei ollut lainkaan nimittänyt tietosuojavastaavaa on vieläkin esitutkinnassa. Tiedossamme on myös tapauksia joissa esitutkinta on jätetty tekemättä perusteella "ei syytä epäillä rikosta ja muutenkin nämä kuuluvat tietosuojavaltuutetulle" vaikka tietosuojavaltuutettu ei lain mukaan käsittele rikosasioita lainkaan.

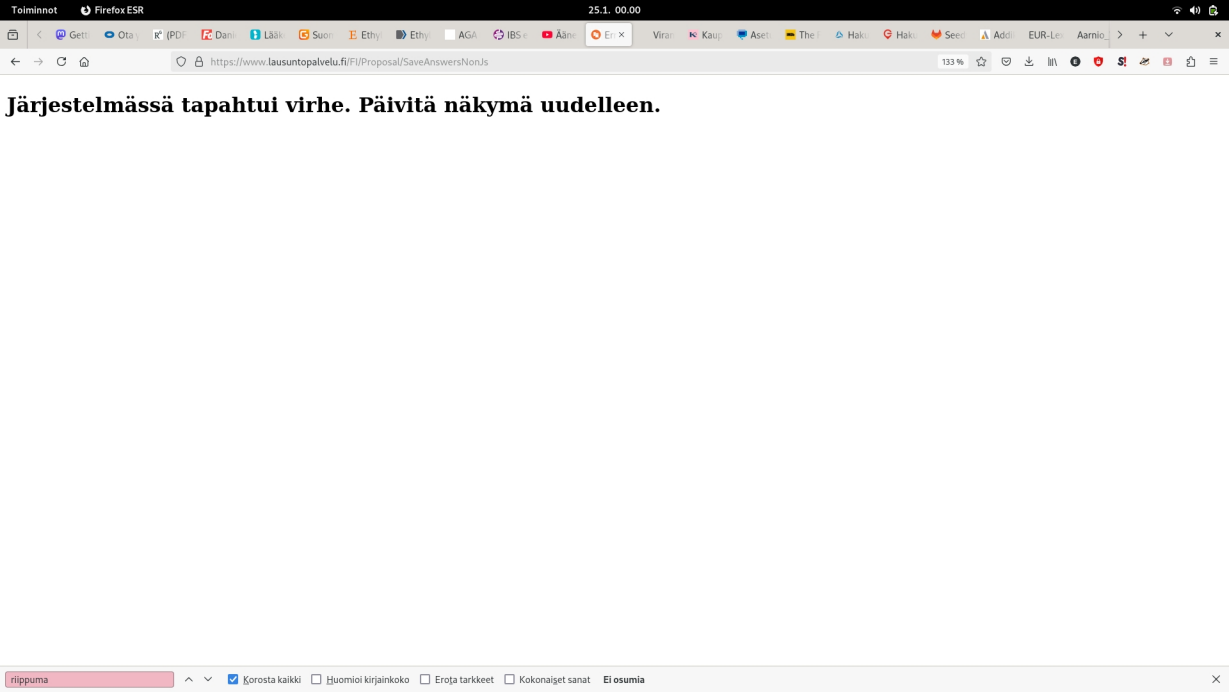
Effi on toistuvasti tiedustellut poliisihallitukselta sen hallinnoimien kameravalvontalaitteistojen tietosuojaselosteiden tai muun tietosuojainformaation saamiseksi. Kirjaamon vastaanotetuiksi kuitaamiin viesteihin ei vastattu vuosikausiin.

Kuntien yhteisten viranomaisten kohdalla on usein tilanne jossa tietosuoja-asiat on jäänyt miettimättä, tuoreimpana esimerkkinä työvoima-alueet, jotka voittopuolisesti eivät ole ilmoittaneet tietosuojavastaavistaan.

Kansalaisen näkökulmasta tietosuojaa on parannettava. Seuraamusmaksut on ulotettava julkiselle sektorille ja rikoslaissa on määriteltävä selkeästi rangaistussäännökset tietosuojan rikkomisesta ja ne on ulotettava myös oikeushenkilöihin.

--

Elias Aarnio
tietosuoja-asiantuntija
Electronic Frontier Finland (Effi) ry
email elias.aarnio@effi.org
GSM/Signal +358-40-5411832

Järjestelmässä tapahtui virhe. Päivitä näkymä uudelleen.